

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 2 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Osztrák dolgok.

Arad, junius 14.

A nálunk volt legutóbbi kormányváltások lefolyásából a figyelmes szemlélő akaratlanul is azt a benyomást nyerte, hogy igen befolyásos ugynevezett irányadó köröknek Bécsben az volt a céljuk, hogy a kompakt, hatalmas és domináló magyar parlamenti guvernementális pártot atómjaira bontsa. Csakis így lehetett ki-magyarázni azon — a parlamentáris uzusban szokatlan — tényt, hogy a népszerű és tulnyomó többséggel rendelkező kormánynak buknia kellett — felülről.

Hogy mi történt s mi nem történt ez alkalommal a kulisszák mögött, arról majd a történet fog beszámolni. Annyi bizonyos, hogy a magyar nemzeti közérzületet képviselő szabadelvű párt tulaján a bécsi reakzionárius forradalmi párt eszén, s visszautasított pártvezérei helyett másokat állítva a közügyek élére, nem csak a kormányt tartotta meg kezében, de szabadelvű reformjainak végleges keresztül vitelét is biztosította.

A reakzionárius forradalom ezen taktikája Ausztriában — fájdalom — jobban sikerült. Az alkotmányos éra kezdetén ott is megvolt az állami egység és a szabadelvűség eszméjét képviselő német liberális pártnak a többsége s ennek alapján a szabadelvű kormány. Később azonban sikerült a feudál-klerikális befolyásnak ezen kormányt megbuktatni, s a nemzetiségeknek adott ígérek s tényleg nyújtott kedvezmények árán az ugynevezett német liberális centralista pártot a

választások által végleg tehetetlen kisebbségbe hozni.

A valódi parlamentarizmus ily módon odaát csakugyan semmivé lett téve, de ezzel együtt el lett temetve — talán mindörökre — az egységes osztrák ideál is, és *Ausperg* gróf kormányával együtt sirba szállott annak még reménye is, hogy az osztrák tartományokat valaha egy egységes nemzeti szellem tömörítse állammá.

Taaffe gróf kormánya, — hosszú tartamának dacára — csak hintajáték volt a különböző párttöredékek között, s nem volt Ausztriában többé osztrák párt, hanem voltak lengyelek, csehek, szlovének, németek, s a változatosság kedvéért demokraták, antiszemiták, klerikálisok, feudálisok stb.

Egy ilyen esetről-esetre élősködő kormánynak természetesen hiányzott a képessége bármilyen fontosabb reform alkotásra, s ha Taaffe gróf ennek tudatában marad, akkor még talán ma is kormányon van. De hát a fejükbe szállott a hatalom, s azt hitték, hogy az egyebütt bevált játék a tömegekkel is állandó biztosítékul fog majd szolgálhatni a szabadelvűség ellen, s napirendre tüzték a *proletariátus bevonását a törvényalkotásba*.

A rosszhiszemű, vakmerő játékot nyomon követte a bukás, és a kormányt a német szabadelvű balpárt, a konzervatívok és a lengyelekből álló ugynevezett koalícionális párt vette át, mely töredékek saját embereiből állították össze a Windischgrätz minisztériumot. A dolog természetéből folyt, hogy egy ily kormány csak olyan intézkedéseket tehetett,

melyek a nemzetiségi feudálklerikálisoknak, a német szabadelvűeknek s a lengyeleknek egyaránt inyükre van, tehát a szó szoros értelmében semmit tevére volt kárhóztatva.

Szerencsétlenségére azonban átvette elődjétől a választási reform keresztültelére vonatkozó örökséget, s a mint ez irányon javaslatát most a bizottságok elé terjesztette, lerakta egyben közel bukásának alapjait. A nemezis azonban még hamarabb utól érte a természetellenesszövetséget. A költségvetésbe fölvettek ugyanis egy németajku kis stíriai városban, *Cilli*-ben szervezendő szlovén-német gymnasium felállítását, mi a koalíció egyik fő alkotó elemét, a német szabadelvű balpártot arra bírta, hogy tegnap tartott értekezletén kimondja, miszerint a németiség ellen intézett eme támadással szemben kilép a koalícióból.

Ha most hozzá vesszük ehhez azon tényt, hogy az ifju csehek módját találták, miként lehessen obstrukció által a parlament működését megakadályozni, s ebbeli szomorú működésüket meg is kezdték, akkor megközelítő képét kapjuk azon dezolut állapotoknak, melyek a Lajthán tul uralkodnak.

A bécsi reakzionáriusok tehát elértek céljukat a Lajthán tul. Ad abszurdum vitték a parlamentarizmust. Egy kicsit azonban elszámították magukat, a mennyiben nem sikerült ugyanezt párhuzamosan keresztül vinniök Magyarországon. És most már épen ők teremtettek az Osztrák-Magyar monarchia két állama között olyan képtelen helyzetet, hogy a

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Soha!

Irta: Szatóki Elek.

Nyomorban született, a nép gyermeke volt. Részeges apja szurtos kis szatócs-boltjából, anyja kuruzslásból tengette napjait. Rég elváltan éltek egymástól; isten a megmondhatója: mért is kerültek valaha össze?

A kis Irmát hol ide, hol oda dobálta köztük balsorsa. Ha az egyik helyen már kissé fölmelegedett s azt hitte, neki is van otthona, mint a többi gyermekeknek, kik vele együtt játszadoztak az ut porában, — csakhamar arra kellett ébrednie, hogy egy durva hang fölveri csalódásából.

— Szedte-veite, vedd a sátorfádat, menj az apádhoz, az anyádhoz, — a szerint, mint a helyzet megkívánta, — az övé vagy; viselje gondodat; ő jobban teheti.

És a kis Irma felszedte sátorfáját, — a mi nem oly nagy dolog volt — és ment ment oda, a hova küldték. Hogy kelleltenül fogadták, arról ő nem tehetett. De egyelőre világért se tért volna oda vissza, a honnan épp kiadták az utját. Ily vakmerőség — tapasztalathól tudta — keservesebb következményekkel járt, mint egy kis kellelten fogadtatás.

Történt, hogy vándorszínészek vetődtek arra s egy közülük, a hősszerelmes, anyjánál béreit lakást. Sötét kis padolatlan kamara, rozoga asztal és szék, meg egy gyaluatlan

deszkaagy, — ennyiből állt az egész. A taps és dicsőség álmait befogadni, túlon-túl elég.

Rendkívüli körülmények közt Irma lakott benne, ha t. i. anyjához került. Most szerencsére — családi nyelven szólva — apja nyakán ült.

Balogh ur a vándortársaság hősszerelmese, a mint egy reggel próbákra sietve kiakart lépni a kapun, egy alig feleerdült leánykát talált a félfához dőlten sirdogálva. Nem volt feltűnően szép; egyébként talán szemébe sem ötlött volna de ily körülmények közt önkéntelenül siklott rajta végig tekintete.

A leányka ijedten tért ki előle; ő nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze: mi óántja? mért sir?

Válaszra hiába várt. Idegen előtt nem tartotta illőnek a leányka panasza nyitni ajkait. Balogh kilépett a kapun, de visszafordult. El fog késni a próbákról... Mindegy.

Homályos, megmagyarázhatatlan érzés szállta meg. Egyénisége erőt vett a színészen, önmagát mutatta. Nyílt, rokonszenves arca csak; nem ellent mondott e pillanatban mesterségének. A ki így látta őt, az igazán látta.

A könyező leányka arczáról elhárította a felgyűrt kötöt s mélyen szemébe nézett: Miért sir?

Hangja majdnem parancsoló volt, de férfias csengésével átjárta a leányka keblét; felgerjesztette benne a bizalom rejtegetett fészket, mely mint szellősödő láng, buzogva tört aztán elő.

Mindent megtudott néhány rövid peroz alatt. Irma nem hallgatott, nem hallgathatót el semmit előtte.

Apja ismét anyjához küldte, de ez kiutasította, mert a kamara nem tées, nincs számára hely. Vissza nem mehet apjához; nem, egy világért se; inkább elbujdosik.

Balogh kézen fogta s bevezette az udvarra, ő maga a pitvar elé lépett, hol Irma anyja a kormos, füstös patkán apró bögrékben csaimatokat kotyvasztott. A fullasztó gőzpáráktól csaknem visszaszédült.

Röviden, kereken adta elő mondokáját. A leány itt fog maradni; anyja mellett a helye; ő így akarja, követeli. Igazságtalanságot ő nem tűr, nem tűrt el soha.

A boszorkányüstöt forraló, töpörödött, de még úgy szólván, javakorabeli asszony nem mert ellenkezni. Irmát maga hívta be az udvarról Balogh fülehallatára.

A próbáról csakugyan elkészt. Nem megetőzött. Megbirságoták. Igazságuk volt.

Kevéssel utóbb jutalomjátéka következett. „Egy szegény ifju történeté”-t adták. Odott Maxim volt legkedveltebb szerepe. Irmának is juttatott jegyet. Kívánta, hogy lássa.

Irmának fogalma sem volt arról, mit fog látni. Rettogva lépett a vendéglő kivilágított nagytermébe. Egy sarokban szépen meghuzódott s a sziupadot rejtő kopottos kárpit elmosodó, sejtelmes alakjait bámulta. Eszre sem vette: mikor lebbent az föl, csak azt,

kölcsönös alkotmányos érintkezést lehetlenné tették. Valjon nem arra számítanak-e, hogy az *Apponyi-Szapáry-Ugron* ellenzéki koalíció támogatásával és ezek révén a magyarországi nemzetiségi törekvések érvényrejuttatásával nálunk is hasonló viszonyokat teremtenek, mint Ausztriában, s ezzel megteremtik a kényszerűségét a monarchia mindkét felében inaugurálható abszolutizmusnak? Ha ez volt céljuk, akkor csalódtak s akarataik ellen oda juttatták a dolgot, hogy egy újabb Deák Ferencznek kell elő állania, ki utját mutassa miként rendeztesse a viszonyok egy alkotmányos Magyarország és egy abszolutkormány Ausztria között. Kellett ez nekik?

BELFÖLD.

A belügyminiszterium anyakönyvi osztálya máris szervezve van s a kinevezések már legközelebb meg fognak történni. Az osztály vezetője egy osztálytanácsos lesz, kinek egy titkár, egy segédtitkár, egy fogalmazó, 20 anyakönyvi felügyelő és a kezelési teendők végzésére nagyobb számú díjnok lesz alárendelve. Az anyakönyvi felügyelők fele első osztályú, a másik fele pedig második osztályú felügyelői ranggal fog kinevezettni. Az első osztályúaknak évi összes járuléka 2600 frt, a második osztályúaké 1900 frt, de ezenfelül kapnak utazási költséget és napidíjat, egyenként, átlag és évenként 1000 frt összegben. A miniszterium anyakönyvi hivatala tényleges működését augusztus vagy szeptember hónapban kezdi meg, de az előkészületek, nevezetesen a könyvek, nyomtatványok és formulárok megállapításának munkája már most folyamatban van. A hivatalt vagy a belügyminiszterium, vagy pedig az országos levéltár épületében fogják elhelyezni.

Az osztrák koalíció válsága.

— június 14.

Bécsből az alábbiakat jelentik a tegnapi kelettel:

Ma este tartotta meg az egyesült német baloldal az oly nagy érdeklődéssel várt értekezletet, de ennek lefolyása nem felelt meg a hozzá fűzött várakozásnak. A párt számos tekintélyes tagja hiányzott, a minnek okán azt mondják, hogy az értekezlet egybehívásáról szóló értesítést állítólag későn küldték szét, s így az illetők azokat oly időben kapták, a mikor már az urnapi ünnepekre elutaztak, vagy elutazóban voltak. Miután a végleges ha-

tározat meghozatalához legalább is hetven tagnak jelenléte lett volna szükséges, tényleg pedig csak alig egy tucat párttag jelent meg, a végleges határozat-hozatalt a párt magatartására nézve, a jövő hétfőn tartandó értekezletre kellett halasztani. — A pártnak a mai értekezletről kiadott kommunikéje így hangzik:

Az egyesült német balpárt ma nagy számban látogatott gyűlést tartott. A párt jelenlévő tagjainak általános helyeslése közt az összes szónokok oda nyilatkoztak, hogy a másik koalált párt ragaszkodása a cilli-i szlovén gimnázium kérdésében elfoglalt álláspontjához az egyesült német balpártnak lehetlenné teszi, hogy a koalícióba továbbra bennmaradhasson. Számosan különösen hangsúlyozták a koalált pártok egyes tagjainak ellenséges nyilatkozatait az egyesült balpárttal szemben és utaltak arra a mereven elutasító magatartásra, melyet a közoktatási miniszter a cilli-i kérdésben a költségvetési bizottság utolsó ülésében az egyesült balpárttal szemben elfoglalt. Az elnökséget felhatalmazták, hogy haledéktalanul hívjon egybe pártgyűlést olyképpen, hogy az a kör alapszabályai értelmében a cilli-i kérdésben a párt minden egyes tagját föltétlenül kötelező határozatot hozni jogosítva legyen.

Ma este híre terjedt, hogy miniszterválság tört ki. Már azt is beszélték, hogy Plener beadta a lemondását. Ez azonban még nem történt meg. Plener és Wurmbraunda párt mai ülésén jelen voltak.

A sok kombináció közül, mely ma felmerült, említést érdemel az, hogy a cilli-i kérdésben a döntés egy évre elhalasztassék. Ez a híresztelés nem egészen valószínűtlen, tekintve azt, hogy kik képviselik az egyesült német baloldalt a minisztertanácsban, mert ép ezek lennének hajlandók oly megoldást előmozdítani.

Egy másik verzió szerint a kormány iparkodni fog a költségvetési provisoriumot novemberig meghosszabbítani azután pedig ősszel vissza fog lépni.

„Neues Wiener Tagblatt“ szerint az egyesült német baloldal körén kívül eső koalícionális körökben a helyzet élességét azzal akarják enyhíteni, hogy új tárgyalásokat keresnek a német baloldallal, és pedig egy oly

forma indítvány alapján, a mely a szlovén algimnázium ügyét habár nem is egészen tárgyalanná tenné, hanem lényegesen módosítaná az által, hogy a gimnázium valamely eddig meg nem nevezett helyen állítsák fel.

Az egyesült német baloldal egyéb panaszaira vonatkozólag szintén keresnek valamely kibuvót. Alkalmassint ezzel áll összefüggésben Baden-i gróf galicziai helytartó meghívása Bécsbe, a ki holnapra kihallgatásra van rendelve ő Felsőházhoz a kinél Baden-i gróf persona gratissima, és a ki egyik főszereplő volt a koalíció létrehozásában. Mind ezen törekvések és békéltetési kísérletek nem a német baloldal köréből indulnak ki. A német baloldal miniszterei ma kifejtették klubban álláspontjukat, míg a többi miniszterek, különösen pedig a miniszterelnök eddig megőrizték teljes passivitásukat.

A delegációk.

— június 14.

A magyar delegációk működéséről így nyilatkozik a „Nemzet.“

A magyar delegáció külügyi albizottsága befejezte működését, annak a jelentésnek az elfogadásával, amely úgy, mint évek hosszú során át, az idén is Falk Miksának a tollából folyt; abból a tollból, amelynek tulajdonosát újságírók és államférfiak egyaránt szeretik büszkélkedve maguk közé számítani.

A külügyi albizottság tanácskozása akkép folyt és ért véget, amint hogy másképpen nem is történhetett új, alig néhány hetes külügyi miniszterrel szemben elhatározással. Goluchowski Agenor grófot az országos bizottság nem vonhatja felelősségre semmiért ami a múltban történt; viszont azt sem kívánhatja tőle méltányosan, hogy már most pontosan, részletesen nyilatkozzék az általa követendő utakról, az általa választandó eszközökről; meg kell várni, amíg otthonosan fogja érezni magát a Ballhaus karmesteri pulpitusán és csak azután lehet követelni tőle, hogy tisztában legyen azzal, hogy a vezetése alatt álló zenekar micsoda módszer szerint érheti el a legnagyobb hatást.

Az alapelvek iránt Magyarország közeleménye és Goluchowski Agenor gróf között nézeteltérés nincs: az ő világos és határozott nyilatkozatai úgy hivatalának elfoglalásakor, mint a magyar delegáció külügyi albizottságának első ülésén kizárnak erre nézve minden félreértést. Ennek az összhangnak a gyökere azonban még mélyebben fekszik; abban t. i. hogy a legfelsőbb fórumon ő felsége koronás királyunk által intézett nemzetközi politikáik, a melynek sarokpontjai a hárm-

hogy az alakok megelevenedtek. Ugy vélte: álmodik.

Elbűvölő, gyönyörűsége álom lepte meg. Lobogó tűz járta át ereit; szíve hevesen dobogott. Minden elhangzott szó, minden mozdulat után egy-egy szikra pattant felé, mely leike mélyében lángkéveket gyújtott.

Az a világ az ő világa! Oda... oda... ő is tud sirni, zokogni. Szenvedni ő is megtanult!

Mikor a társaság nemsokára utrakészült s Balogh bucsúra nyújtá feléje jobbát, Irma hevesen ragadta azt meg s szinte esdeklően kérte, könyörögte: vigyék el magukkal, vigyék el oda arra az örökös vándor-utrá, mely az ő sorsuk: vigyék el oda abba a festett világba, hol minden hamis, hazug, csak a lélek hű és igaz.

Balogh résztvevően tekintett a leányka szemébe; ez szenvedélytől égve viszonzá pillantását. Legyen. Még alig tizenhat éves ugyan, de ha felesége lesz, elviszi magával.

Irma nem várt ily szavat, azért mégse döbbsent meg. Szerelmes volt, szerelmes a szinpadba s a ki őt szerelméhez juttatja: jut annak is szívében szerelem.

A legközelebbi városkában már első föléptére készült. Alig tudott helyesen írni, olvasni, de lelkében ott szunyadt a teremő őszön. A mit nem tudott — kitalált.

Balogh valóságos rajongással vezette be ifju, okos kis feleségét a szinpadra hárás titkaiba. Együtt próbáltak el minden jelenetet tizszer,

százszor. Sohasem állt még buzgóbb mester, gondosabb vezető tanítvány oldala mellett. S mégis hiába tört ki olykor önkénytelenül tapsban egy-egy sikerült jelenet után. Irma sohasem volt megelégedve önmagával.

A közönség azonban mesterének adott igazat. Az első pillanatok elfogultsága után, teremő őszöne csakhamar megnyilatkozott s a mint mélyeséges tengerár, a kezdet nehézségeit elsodorta, tulcsapott a közepes mérték korlátain.

A tapsból, dicsőségből kivette részét a nélkül, hogy megrészegedett volna tőlük. Igyekezete nem lankadt; eleme volt a szinpad. A nyomor mégse hagyta el. Társul szegődött mellé nyilván születésekor.

Egyet azonban nem birt föltogni ép észszel, ép érzéssel: férjét nem kedvelte senki; sem a közönség, sem társai. Nagyon modoros, nagyon egyénies színész volt. Némely szerepben, némely jelenetben — különösen, ha nejjével játszott együtt — csaknem művészi magaslatra tudott emelkedni, de rendszeren igen egyhangu, színtelen ábrázolást nyújtott. Egyénisége sajátos, mondhatni: különöz hajlamokkal birt. Első pillanatra gyakran durvának, darabosnak tűnt fel s ilyenek találták játékát is. Külsője nem tükrözte vissza lelkét s így azt csak kevesen ismerhették. Nem a szinpadra termett, bár művészi hivatottsága volt. Pályája így telve volt tövissel, csalódással, — csupán otthona nyújtott neki vigaszt.

A tapsról, dicsőségről, ifjúkori fellengős

álmairól lemondott, túrta a nyomort, a hányattatást s — boldog volt mellette.

A mint otthonába lépett, új emberré, más lényyé vált. Zord, magába zárt lelke felvidult s oly gondatlan, gyöngéd szeretettel vette nejét, kis fiát körül, mintha az élet ürömpoharából sohsem hörpintett volna meg.

Sneje mély, őszinte bensőséggel viszonzotta forró szerelmét. Ő csak a hű férjet, a jó apát kereste, s azt, aki előtte feltárta a világot jelentő deszkák izzó légkörét. Mit bánta ő, hogy folyton csűrökben, legjobban esetben sötét, alacsony koromszobákban kellett játszania? Neki elég volt, hogy — játszhatott.

Híre pedig elszállt ide is, oda is. A legtávolabb eső csillag fénye is áttör az éj sötétjén; a művészet egén sem maradhat elrejtve a — valódi csillag. Felleg boríthatja ugyan, de azért ég, ragyog.

Ilyen felleg volt Irma csillagán, férje. Őt szívesen fogadták volna magukhoz nagyobb társulatok is, de — egyedül. Férjétől idegenkedett mindenki. A hová ő került, ott békétlenség, viszály ütött nyomban tanyát. Nem tudott megalkudni az élettel. Művészek született, de nem — színművészek.

A mai próba végén levelet kapott Irma. Szürke borítékban hófehér levelet: Kolozsvárról címezte, a ki azt feladta. Szinte megdöbbsent, mikor azt elolvasta. Fényes ígéretek, osábitó szép szavak voltak bele írva s mégis oly szomorú lett tőlük. Meg se akarta mutatni férjének mikor haza ment, nehogy megbántsa

szövetség és az idegen beavatkozás távoltartása a balkán-félszigeti országoktól, — sehol a monarkiában olyan hű és odaadó támasszal nem bír, mint épen a magyar közvéleményben, a mely ezt a politikát pártkülönbség nélkül helyesnek vallja.

E körülmények között képtelenség olyan külügyminiszter, a ki nem állana ugyanezen az alapon. Goluchowski Agenor gróf kinevezése tehát szükségszerűleg egyszerűen azt jelentette, hogy abban az irányban indul el, a melyet a magyar országos bizottság immár közel másfél évtizede részesít hathatós támogatásában. A közös alap meglévin, a külügyi albizottság a jövőre vonatkozó közelebbi részletek sürgetése nélkül is annyit loyálisan megadhatott az új külügyminiszternek, hogy konstataálta a külpolitika alapelveire nézve a magyar delegáció, és a közös külügyminiszter között létező teljes egyetértést, és kifejezte azt a reményét, hogy a magyar delegáció kétségen kívül őszinte rokonszenvvel fogja kísérni a miniszternek ez elvek érvényesítésére irányzott működését, ha a kiviteli eszközök megválasztása mindenkor épen oly szerencsés, mint a milyen helyes az elvi álláspont, melyet elfogal.

A külügyi albizottság főadata magaslátán állott, amikor ennyire tisztán fel tudta ismerni azokat a határokat, amelyek között a külügyi hivatal új vezetőjével szemben mozognia kellett és lehetett; hogy a tárgyalás lefolyása megfelelt a helyzet követelményeinek, annak az érdemből megfelelő részt eltagadnunk lehetetlen Tiszta Kálmán tapintatos, kipróbáltan államférfiúi elnöki vezetésétől, hogy pedig az albizottság helyes állásfoglalása világos kifejezést nyert az albizottság jelentésében, az a mi kedves és tisztelt Falk Miksa kollégánknak publicisztikai érdemkiszorujába fon újabb levelet.

KÜLFÖLD.

Külföldi lapok Goluchovszki beszédéről. A „Journal de St. Petersburg“ Goluchovszki gróf beszédéről cikkezve különösen kiemelendőnek tartja a külügyminiszter ama nyilatkozatát, hogy a külügyminiszteriumban történt személyváltozás Ausztria-Magyarország külügyi politikájában nem jelent rendszerváltozást, valamint hogy a béke főtartására a kilátások kedvezők. A „Novosti“ és a „Petersburgskaja Vjedomost“ különösen a hármasszövetség politikájára vonatkozó nyilatkozatra utalnak.

A párisi „Matin“ azt mondja, hogy Goluchowski grófnak a magyar delegáció külügyi albizottságában mondott beszéde bizo-

vele, (mintha bizony ő írta volna!) de nem volt ereje titkot tartani előtte.

Balogh tekintete villámként cikázott át a sorokon. A kolozsvári nemzeti színházhoz hívják nejét s ő róla említést sem tesznek. De igen, — a levél végén, „Garázda férjét pedig nagyja kedves művésznök, magaválasztotta utján tovább vándorolni; sem nekünk, sem a kedgy jövőjének nincs rá szüksége“

E szavak éle jó helyre volt irányozva, szíven találta őt. Elakarják csalni, elakarják rabolni egyetlen legdrágább kincsét!

Hosszu, izgatott léptekben mérte végig szük lakását; nem volt egyetlen szava sem; csak gondolkozott, mélyen elgondolkozott.

... Azután úgy találta, hogy nincs igaza. Neje tehetségéhez, művésziadományához nincs jussa, az a szinpadé. A színésznő nem feleség, de — színésznő. Hivatása van, melyet betölteni kötelesség.

Es neje, mintha eltalálta, megérezte volna min gondolkodik: karjára vette kis fiát s meghatottan közeledett fele. „Neki hivatása van, melyet betölteni kötelesség.“

A férfi elnyomta háborgó érzelmei kitörését, megölelte szeretteit s önmegadással susogta halnak:

— Menj!

Irma elfeledte e pillanatban a tapsot, a dicsőséget, el a fényes ígéreket, a oszabító szép szavakat, csupán férjét látta, férjét, a ki nek ő mindene, a kit nem hagyhat el.

— Soha!

nyitja, hogy az osztrák-magyar politikában nem fog változás beállni. Abban pedig nincs nyugtalanító, hogy Ausztria-Magyarország szilárdan megmarad a hármasszövetség mellett, minthogy Ausztria-Magyarország ezt a szövetséget mindig békés értelemben fogta fel. A „Siécle“ szintén konstataálja Goluchowski beszédének békés hangját. Az „Estafette“ megjegyzi, hogy a hármasszövetségnek jelenleg teljesen békés jellege van.

Stambulov elfogatása. Sófiából jelentik, hogy Stambulovot tegnap hajnalban elfogták és a czerna dzsamiába (a legnagyobb itteni fogházba) zárták. — Hivatalosan azonban a hír mindeddig nem nyert megerősítést.

Bismarck beszélgetései. Bismarck herceg a badeni főpolgármesterrel beszélgetve panaszkodott, hogy megint arcfájdalmak kínozzák és hogy sokat kell szenvednie már az öregségtől. „Nagyon tartok tőle“ jegyezte meg Bismarck többek közt, „hogy azt a sok bort, amit kaptam, már nem fogyaszthatom el. Pedig semmit sem sajnállok az örökösöimtől, csak a boros pinczemet.“ I. Vilmos császárról szólva, elmondta Bismarck, hogy ez még puderózott czopfot viselt ifjú korában és hogy sok átváltozáson ment keresztül, míg az a fejedelem lett belőle, akinek az emléket mindenképpen áldja.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 761.7 milliméter, délután 3 órakor 761.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 15.2$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 22.1$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 6. délután 2 órakor EN. 6. felhőzet: reggel többnyire borult, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 2 milliméter.

Aradváros egészségügye.

— Kivonat a főorvos jelentéséből. —

A hőmérséklet legmagasb állása $0^{\circ} + 26.1$ május 22-én délután, legalantabb állása $0^{\circ} + 2.0$, május 3-án éjjel jegyeztetett.

A légsúlymérő állása 769.1 mm. legmagasabb és 743.0 mm. legalantabb pont között ingadozott.

Az időjárás enyhe, meleg, többször hűvös, a hó első felében derült és száraz, második felében inkább boros és gyakran esős volt.

Esett 11 nap, csepegett háromszor. Jeges eső volt egyszer, égi háboru fejlődött nétszer. A csapadék magassága 60 mm. Uralgó szélirány volt a délkeleti.

A közegészségi állapot, a betegülések nagy száma mellett, igen kedvezőtlenül alakult. A városi illetőségűek halálózása 10 esettel volt több, mint áprilisban s az új szülöttek számát 8 esettel meghaladta.

Nagy számban jelentkeztek a légzőszervi hurutos-gyuladós betegülések, valamint a gümőkóros és a oszós bántalmak.

Csökkentek ellenben a fertőző kórfomák, nevezetesen a kanyaró-járvány az áprilisi 69 esettel szemben 36. A difteritis 18 betegülés ellenében 9 új esettel van bejegyezve.

Kanyaró következtében halálózás nem volt, difteritis halálózás egyszer jött elő. A betegek mind vérsávvál orvoslattak; kórházba utalva volt 4 beteg.

A kólyagoshimlő e hóban 5 új esettel mutatkozott. Ezek a betegek, miután a közkórház be nem fogadta, a városi kolera-barakkórházban különítették el s ott a tiszt orvosok által gyógykezeltetnek.

Egyéb ragályos betegülések szörványosan merültek fel, így a vörheny 14, a hőkhurut 3, bányahimlő 11, álhimlő 3 esettel, a gyermekágyi láz egyszer lett bejelentve.

Trachomabetegek: maradvány 19, május havi szaporodás volt 2, apadás 6, maradt május végén kezelés alatt 15. — A kórházban van 11, idegen 4.

Elhunyt összesen 139 egyén, ezek közül 74 fi, 65 nőnemű, idegen 14, városi illetőségű 125.

A városi lakosok közül elhalt a belvárosban 46, Pernyáiban 25, Sarkadon 11, Ujtelepen 3, Gájan 19, Ségában 5, Pelturában 2, a kórházakban kimult 14.

Főhalálokok: veleszületett gyengeség és alkati hiba 8, rángás 5, tüdővész és aszkór 27, hörg-tüdő-méihártyalob 2, difteritis-1, himlő 4,

béllob 2, veselob 2, ráksenyv 12, vizkór 1, orbánoc 2, gyermekágyi láz 1, végelgyengülés 12 stb.

Ongyilkosság 3, halva született 9.

Az összes elhaltak közül orvosoltatott 125.

A városi halottak évi aránya e hóban — a polgárság népességéhez képest — 83.4 pro mille.

Elhalt a városi lakosságból 1 évig 33, 2-5 évig 15, 6-10 évig 5, 10-20 évig 3, 21-30 évig 12, 31-40 évig 3, 41-50 évig 9, 51-60 évig 7, 61-70 évig 19, 71-80 évig 11, 80 év felett 3.

Elve született az anyakönyvi kivonatok szerint 127 (7-tel kevesebb, mint áprilisban) ezek közül 54 fi, 73 nőnemű, törvénytelen 12, iker 1 pár, szomszéd községi illetőségű 10, városi 117.

A városi újszülöttek évi aránya e hóban — a polgári népességhez képest — 31.3 pro mille.

Házassult 47 pár.

Orvosrendőri hullaszemle tartatott 7 esetben, orvosrendőrileg vizsgáltatott 140 letartóztatott egyén.

A dajkált kisdedek létszáma volt május hó végén 181.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Junius 15. —

Változó felhőzet. — Hűvös. — Helyenként csapadék.

A végzetes csokor.

Írta: Rónaszéki Gusztáv.

Gyógyszerész-gyakornok koromban történt. Színészek jártak a városunkban, fogékony lélekkel bírván, igen természetesen, hogy első látásra belebolondultam a primadonnába.

Szép kis pisze angyal volt, szerelmes volt bele a félváros magammal együtt.

Csak a jó isten őrizte, hogy agyon nem mérgeztem valamennyi betegünket, annyira megvoltam zavarodva.

Mikor már csordultig tele volt a szívem és az öngyilkosság gondolatával kezdtem foglalkozni, elpanaszoltam nagy bajomat a laboránsnak, a hűséges Ivánnak.

Ez az Iván arról volt nevezetes, hogy egy alkalommal a fellobbanó szesz lángja leégette a haját meg a bajuszát a szemöldökeivel együtt, astán nem is nőtt ki soha többé — éktelen csunya ember volt; de igen jó szívvel bírt.

Ez az ember megtudott érteni.

Megmondtam neki őszintén, hogy nem bírom tovább a szerelem titkolt fájdalmait és patkány méregnek használt árszenikkel fogom magam kiexpediálni ez árnyék világából.

Iván szörnyűködött.

— Azt ugyan ne tegye az urf — hátha az a kisasszony szereti magát?

— Oh ha én azt tudhatnám! — nyögém inkább, mint válaszolam.

— Meg kell tőie kérdezni!

Beláttam, hogy Ivánnak igaza van, ha az ember valamit meg akar tudni, legegyszerűbb megkérdezni!

— De hogyan? De hogyan?

Ivánnak pokoli gondolat cikázott agyán keresztül és terve készen volt.

Abban állapotunk meg, hogy patika zárás után írok a kis primadonnának; és hogy levelem minél kedvezőbb fogadtatásra találjon, a levélbe egy üveg jóféle parfümöt pakolunk, az egészet pedig bokrétába köve Iván fogja feldobni az imádtott lábaihoz a szinpadra.

Elragadónak találtam ezt a tervet, biztos sikerre számítottam.

A levél megíródott, a parfüm a principális elzárt szekrényéből ellopódott, a bokréta megkötöttem, a merény végrehajtásra várt!

A legközelebbi vasárnapon „Ármány és szerelmet“ adták, Iván szebkendővel letakarta az értékes csokrot és helyét foglalt a szinterem hátterében, én pedig mellette fogvaczogva vártam az alkalmas pillanatot.

A terem zsúfolva volt, az első sorban ültek a honoratiorok, ott volt a principálisom, az öreg patikárius a családjával, ott ült a polgármester, az orosz pap, még a postamester, előttük állott a zenekar helyén a főjegyző ócska zongorája, ezen a hangszeren kísérte egy hosszú hajú ur az énekrészeket, drámában pedig a ruhatár helyét pótolta, a t. publikum reája helyezte t. i. az esernyőket, meg a kalapokat.

Elérkezett a végzetes pillanat. A primadonna kilépett.

Zugó tapevihar üdvösölte.

Én, keresztet vetve magamra, kiadtam Iván-nak a végzetes rendeletet.

— Iván dobja!

Iván a súlyos bokkrétát előbb a levegőben jól meglóbászva, nagy svunggal neki indította. csél-jának.

A virág — benne a parfüm és az én remé-nyeim — repült-repült a nézők feje fölött, de fájdalom, csélját el nem érthette.

A nehéz parfümos üveg kiszabadult a cso-korból, a kötés meglazult, a virágok szerte repül-tek, az üveg pedig az óska szongorára esett és véstjósító esőrómpöléssel tört 100 meg százezer darabra, éppen a princípális orra előtt.

A termet Ylang-Ylang szag töltötte el.

Ilyen parfümöt csak a mi patikánkban lehet kapni drágá pénzért.

Az előadás természetesen megakadt, a kö-zönység ijedten kiabált össze-vissza; a princípá-lisom kibontotta a levelemet és véstjósító tekin-tettel kereste becses személyemet a tömegben.

Aligha nem tudta, hogy hányat ütött az óra. Iván felhasználva az általános zavart, meg-szókott, én pedig — nem lévén más mód — el-ájultam.

Különbén lehet, hogy csak szimuláltam, mert amint irgalms lelkek kizipeltek a folyosóra, ugy neki indultam, hogy a sromszéd városig meg se álltam.

Ott is színészek voltak.

Felcsaptam!

HIREK.

Július 15. Szombat. Róm. katn. naptár: Vida, Mod. — Protestáns naptár: Vida, Mod. — Izraelita naptár: S. Selach L. — Görög-keleti naptár (június 3.): Luczillán.

A nap két 4 óra 4 perczkor. nyugszik 7 óra 58 perczkor.

Szabadságharozli emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap dél-előtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölosey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgár iskola, földszint.

— **A vértanuszobor rácozata.** Az aradi vértanuszobor rácozata — habár csaknem hi-hetetlenül hangzik a dolog — végre elkészül. Az **Andretti** Anzelmó budapesti kőfara-gónál megrendelt kövek, melyek a rácozotat elkészítéséhez szükségesek, már uton van-nak, a valószínűleg még ma megérkeznek.

— **Urnappja.** Egyik legmagasztosabb ünne-pét ülte csütörtökön a római katolikus világ, az Oltári-szentség szerzésének emléknappját. A katolika egyház e nagyjelentőségű ünnepét eredetileg az Urvacsora napján, Nagycsütör-tökön tartották meg, azonban az ünnepekkel összekötött vigás sehogy sem egyeztethető össze s nem illik be a nagyhét gyászos csend-jébe. Ez okból 1264-ben Orbán pápa rende-letből áttették az Oltári-szentség ünnepét a Pünkösdt követő második csütörtökre, Aradon is kiváló fényvel ülték meg az ünnepet. A minoriták templomában reggel 9 órakor **Jánosy Demján** dr. rendfőnök fényes segédlettel misét mondott. Utána megindult a körmenet a Szabadságtéren felállított négy oltárhoz. A körmenetben részt vettek az egy-letek és társulatok, zászlóik alatt s beláthatlan néptömeg.

— **Kirándulás Nagyhalomra.** Az aradi és osanádi egyesült vasutak arad-gura-honozli vonalán létesített gyártelepek és Gurahonoztól folytatólag Nagyhalom felé építés alatt levő új vonalnak megtekintésére tervezett kirándulást folyó hó 15-én vagyis ma tartja meg a vasutak igazgatósága. A kirándulásban részt vevőket vivő külön vonat indul Aradról 15-én reggel hat órakor és visz-szaérkezik 15-én este 10 órakor.

— **Érett akadémisták.** Az aradvárosi ke-reskedelmi akadémia III. osztályu növendékei folyó hó 10., 11., 12. és 14-én tették le érett-ségi vizsgátaikat. A vizgák eredménye a következő: jelesen érettek: **Lányi Béla** és **Vertán Arthur**; jó érettek: **Farkas Sándor**, **Hacker Mór**, **Halász**

Armin, Johann Adolf, Kohne Ede és **Pollák Sándor**. Egyszerűen érettek: **Baczó Frigyes**, **Bergel Ferencz**, **Dörner Emil**, **Cocron Vilmos**, **Egle Lajos**, **Fischer Dezső**, **Friedmann Samu**, **Giessing V. Rezső**, **Goldberger Lajos**, **Gress György**, **Hidvéghi János**, **Kormos Sándor**, **Kugel Sándor**, **Mádai Sándor**, **Báskai Miksa**, **Roth N.**, **Sreiber Adám**, **Staufner András**, **Strausz Miksa** és **Wally György**.

— **Megyes püspökünk furdón.** **Dessewffy Sándor** megyes püspök a tavalyi écskai bérmautja alkalmával, midőn lovai megbokro-sodtak, oly szerencsétlenül esett ki a hintóból, hogy lábát törte. A püspök sokáig gyógyke-zeltette lábát a bécsi klinikán. Mint értesülünk **Dessewffy Sándor** ma Herkulesfürdőbe megy, utókurára. Egyik lábán még most is észreve-hetően biczeg.

— **Szőlőbirtokosok és a vasut.** Az aradi és osanádi egyesült vasutak igazgatósága ki-válón a szőlőbirtokosokra való tekintetből ak-ként intézkedett, hogy a vasár- és ün-nepnapokon rendszeresen közlekedő menyházai furdóvonatokat eszentul bármily váltott rendes vagy mérsékelt jeggyel más állomásra való utazásra is használni le-hessen. A furdóvonatokhoz ugy menet, mint jövet, tehát bármely rendes állomáson fel-vagy le lehet szállani, ha a megfelelő menet-jegy megváltatott. Megállóhelyeken, mint **Öt-venes**, **Kerek**, **Tamánd**, **Szőlős** és **Kornyesten** azonban a vonatok meg nem állanak.

— **Államosított népiskola.** Levelezőnk írja: A vallás és közoktatásügyi miniszter **Var-jassy Arpád** kir. tanfelügyelő előterjesztése folytán 4000 frtot utalványozott segélykép a szapáriligeti népiskola számára. Ezen összeget azon kikötéssel utalványozta, hogy a község köteles még két tantermet a szük-séges tanítói lakásokkal építeni. A tudósítás szerint ez év őszén négy tanerővel nyílik meg a szapáriligeti új államosított iskola.

— **A vízesi ut kizélesítése.** Arad város közigazgatási bizottsága a vízesi ut kizélesi-tését, s padkáival való ellátását mondta ki. A polgármester tegnap utasította a mérnöki hi-vatalt, hogy a hetedik kilométertől elkezdve teljesítse eme munkálatokat.

— **A körmenet alatt csütörtökön több apró-cseprő baj történt.** A forró naptól a zsutolásig megtelt kapualjak fülledt levegő-jétől sokan elájultak; kisebbfoku szédülések lépten-nyomon előfordultak, mik azonban ko-molyabb következmények nélkül maradtak. A Zemplényi kávéház előtt egy peruyávi fehér-cselédet epileptikus rohama fogták elő s a szerencsétlen leány összeesett s homlokán és mellén kisebb sérülést szenvedett. Egy kis fiut, ki a rendőr lova előtt felbukott, eltaposott a néptömeg, s ájultan vitték egy közeli házba, hol nagy későre magához tért. Nagy népcsovdület verődött össze a Zemplényi kávé-ház előtt s csak akkor oszlott szét a nép, mikor a szerencsétlenül jártakat elszállították.

— **Katonai gyakorlatok a megyében.** A ko-lozsvári VI. honvéd-kerületi parancsnokság értesíti az aradmegyei alispáni hivatalt, hogy július hó 2-án és 4-én honvéd gyaloghadosztályi keret-gyakorlatokat fognak tartani az aradmegyei **Berzova** és **Radna** községek kö-zelében. Ezen értesítést azzal a kérelemmel hozza az alispáni hivatal tudomására, hogy a két községet az elszállásolási köteleességekre figyelmeztesse.

— **Besüppedt kocsi.** Tegnap, a délutáni órákban nagy népcsovdületet okozott egy a **József főherceg** uton elakadt kocsi, mely tele volt rakva márványoszlopokkal, s a csatorna helyén, a még kövezetlen részén, hol a föld porhanyós, az első és hátsó kerék tengelyig a földbe furdott. Majd egy órai munkába került, míg valahogyan kiásták és kiemelték, de az oszlopok daczára az erős rázkódásnak, nem törtek össze. Nagyon helyén való lenne a felszedett kövezetet a csatornázási munká-latok befejezése után azonnal vissza helyezni,

nehogy a nehéz kocsik elakadjanak, s a for-galom az utozán meg legyen akadályozva.

— **Aradmegye nincs zár alatt.** A földmü-velésügyi miniszter két újabb rendelete jelent meg. Az egyik ismét megengedi a ser-tések kivételét Aradmegyéből és Aradvárosából, jelöl annak, hogy ez a megye vésszmentes. A másik ren-delet a győri sertéspiacz érdekében történt. A miniszter ugyanis elrendelte, hogy sertés-szállítványokat Győr szab. kir. város terüle-tére szolgáló irányítással a vasuti állomások csak az érdekelt fél által a miniszterti esetről-eset-re kizsoközleendő külön engedély alapján ve-gyenek föl, és hogy ily engedély nélkül Györ-be érkező sertésszállítványokat a győri vasuti állomás kirakni ne engedjen, hanem azokat — ha az érdekelt fél a szállítványnak tovább irányítása tekintetében nem intézkedik — a fél veszélyére és költségére a feladási állo-másra küldje vissza.

— **A villámcsapás halottjai.** Óriási vihar dühön-gött tegnap **Kutasón**. Mint tudósítónk távira-tozza a vihar künn érte a cselédséget, munkáso-kata mezdön, akik rémülve menekültek a közeli pajta alá. Rövid negyed óráig lehettek itt, midőn iszonytató dörgés reszkettette meg a levegőt: a villám a pajtába ütött két leányt, **Lantos Juliát** és **Kiss Veronkát** agyon sujtott. Mindketten szörnyet haltak. Kivülök még husz munkás sérült meg súlyosan. A villám belé-ütött még az istállóba is, hol száz ökor és harmincz lö lett a lángok áldozata. A kár **Korbuly István** aradi földbirtokost érzékenyen fogja érinteni, jöllehet az épüle-tek biztosítva voltak.

— **Előléptetés a magyar államvasutaknál.** **Daniel Ernő** kereskedelmi miniszter — mint értesülünk — elrendelte, hogy a ma-gyar államvasutaknál a VI., V. és IV. rang-fokokozatban üresedésben levő hivatalnoki álla-sok még az 1896. évi budget keretében be-töltessenek. A magyar államvasutak igazgató-sága e rendelkezésnek meg is felelt, ameny-nyiben az üresedésben levő állásokat az igaz-gatósági összes ülés, a minap előléptetés utján betöltötte. Körülbelül másfél száz vasutas jut ez előléptetés által július 1-től számitandólag 100 frt fizetési, továbbá 150, 100, illetőleg 50 frt lakásbér emeléshez. A vasutasok nagy ér-deklődéssel várják az előléptetek névsorának publikálását, mert az ilyen soronkivüli előlé-pések rendszeren meglepetés számba mennek.

— **A halászat gyakorlása.** A halászat ok-és czélszerű gyakorlása érdekében a földmü-velésügyi miniszter leiratot intézett **Szath-máry Gyula** kir. tanácsos, alispánhoz. A miniszter azt kívánja, hogy a halászati jog-tulajdonosok eme jogaikat a Maros es Körös mentén társulati uton gyakorolják. Ehhez ké-pest felhívja az alispánt, utasítsa a községe-ket, hogy a **Landgraf János** országos halászati felügyelő által kiküldendő egyének-nek a vízterületek kiterjedésére vonatkozó adatokat adják meg.

— **A temesvári plébános elleni merénylet.** A temesvári görög katolikus plébános, **Traila György** ellen, mint említettük, merény-letet követtek el tegnapelőtt éjjel. Az öreg plébános állapota, mint Temesvárról írják, ma már kedvezőbb s remélhető, hogy 3—4 na-pulva a golyót is ki lehet venni a sebéből. **Bandl Rezső** főkapitány tegnap megjelent a betegnél, a kicsak annyit válaszolt a hozzá intézett kérdésekre, hogy rég megbocsá-totta tetteinek szerencsésnek érzi magát, hogy nem ölte meg mindjárt a időt engedett neki a halálra való elkészülésre. Az ügy még mindig homályban van. Eddig 40 gyanus embert tartóztattak le, kik közül 18-at fogva tartanak. **Bandl** főkapitány fáradhatatlanul vezeti a nyomozást és ugy látszik, hogy nem bosszu, hanem rablás volt a gyilkos szándéka. A gyanu **Koop Ferencz** timár-le-gényre irányul, a kit letartóztattak, de a ki mindent, még a mult héten **Vudypátplebá-nosnál** véghez vitt betörést is tagadja, no-ha utóbbit már a rendőrségnél bevallotta. Most **Koop** társát keresik, a kivel a mult napokban dorbézolt s a kítől **Koop** egy ezüst forintot kapott.

— Családi dráma. Vértagyasztó dráma színhelye volt tegnapelőtt este Harle József uzoni borbély háza. Harle — mint írják — tegnapelőtt délután Seps-Szent-Györgyön volt és csak öt óra tájban érkezett haza a lakására, a melyet azonban zárva talált. Minthogy hosszas várakozás után sem nyitották ki az ajtót, rendőrt hívatott és felnyitatta. A belépők két kis fiúgyermeket találtak ott az ágyban megfojtva, míg a felesége, született Szakács Borbála, a gerendán függött fel a kasztva, holtan. A borzasztó családi dráma, úgy látszik, házi viszálykodásra vezethető vissza. Erre enged legalább következtetni az asszony hátra hagyott levele, a melyben leírja, hogy milyen sorsot szánt önmagának és gyermekeinek, a kiket ünnepi ruhába öltöztetett. A rémes eset óriási igazgatottságban tartja a község lakóit. Az előjáróság az esetet bejelentette a szolgabíróságnak, mely a vizsgálatot nyomban megindította.

— Emberölés tréfából. Megrendítő szerencsétlenség történt Ekel községben a tapokban. Gurai Kálmán fiatal asztaloslegény — mint írják — meglátogatta a község egyik legszebb leányát, Bóhos Mariskát, hogy a templomba elkísérje. Mialatt a leány öltözködött, a fiatal ember levette a falról a pisztolyt és megkérdezte:

— Mariska, meg van a pisztoly töltve?
— Dehogyan!

A legény erre többször reá irányozva, ijeszgetni kezdte:

— Vigyázz, mert agyonlőlek!

A pisztoly eldőrdült és a golyó szétroncsolta a szép leány agyát. A legény eltűnt és még eddig a legszorgosabb kutatás dacára sem került elő.

— A resiczai bányász-sztrájk. Az osztrák-magyar államvasutak uradalmi resiczai igazgatósága a bányászok sztrájkjának keletkezéséről a következő hivatalos jelentést teszi közre: A bányamunkások, kik között már napokkal ezelőtt bizonyos mozgalom volt észrevehető, a strike kiütése reggelén vonakodtak a munkát felvenni és deputációt menesztettek Scheda György fősztráktartó és Bene Géza üzemvezető urhoz bérfelemelés céljából. Kérélmük a jelenleg ott időző műszaki igazgatónk, Willigens Sándor ur, beleegyezésével megtagadtatott, mert bányamunkásaink bérei amugy is a legmagasabbak az egész monarchiában, azok között, melyeket e téren fizetnek. A deputáció tagjai közölték társaikkal a határozatot, mire a munkások békésen eiszedtek, amde a munkát föl nem vették, hanem strike-ra határozták el magukat. A bányamunkások mozgalma komolyabb fordulatot csak a délután folyamán öltött, s midőn ugyanis a munkások nejei a társaság által fentartott élelmi raktárakban élelmi cikkek kiszolgáltatása végett megjelentek, ami azonban megtagadtatott és értesítőkre adatott, hogy férjeik, a már érdembe hozott béreket felvehetik, a melyen azután vásárolhatnak élelmi cikkeket. Az e fölött felindult asszonyok dühökben erre ostromolni kezdték Bene Géza üzemvezető lakását, ott a kaput betörni akarták és valamennyi ablakot bevertek. Az üzemvezető csak ügygyel-bajjal menekülhetett, mert a főszolgabíró által requirált katonaság akkorában Resiczára még nem érkezett. A strike azóta állandó.

— Zorilla halála. Az újabbkori spanyol történelemnek egyik nevezetes szereplője, Ruiz Zorilla, egy Burgosból érkezett távirat szerint, ott tegnap meghalt. Don Zorilla Manuel Ruiz született 1834. Burgo de Osmaban (Q-Castilia), jogot végzett, 1856-ban képviselővé választott, 1866-ban lázadásban való részvétele miatt száműzetett; az 1868-diki forradalom után több ízben volt miniszter, sőt képviselőházi elnök is. 1871-ben és 1878-ban miniszterelnök volt. XIII. Alfouz uralkodása idején Párisba költözött s onnan vezette köztársasági párthiveit. Az 1884-diki katonai lázadásban való részvétele miatt in contumaciám halálra ítélték, de legutóbb kegyelmet nyert s visszatért honába, a hol most meghalt.

— A hercegprímás és Hirsch báró. Vaszary Kolos bibornok-hercegprímás nem-

régiben egy 55.000 holdat tevő vadászterületet adott bérbe Hirsch bárónak, az ismert emberbarátnak. A báró a vadászterület közelében egy kisebb birtokot vásárolt és hire járt, hogy ott kastélyt fog építeni. A mikor a hercegprímás erről értesült, felajánlotta neki pompás berendezésű bajcsi kastélyát. A báró nem fogadhatta el a szíves ajánlatot, mivel a kastély nem elég tágas annak a sok vendégnek a befogadására, a kik Hirsch báró vadászataiban részt szoktak venni, hanem megbizta Fellner építész, hogy az észre neki ott egy tágas és diszes kastélyt építsen.

— Oriás hársfa. A legutóbbi erdővizsgálatok alkalmával — mint írják — szakemberek megállapították, hogy az ország egész területén legrégebbi egy hársfa, mely a Pruczkából Podhrág y-Oroszlánkő felé vezető tencsénmezei országuton áll. Valóságos természeti csoda ez a fa. Kora több mint 300 év; terjedelme oly nagy, hogy hat ember kiterjesztett karjaival nem bírja átfogni. A fa teljesen ép.

— Colorománia. Különös betegségbe esett Bécsben egy odaváló jómodu T... x nevű disztelárusító felesége. Az asszony, a ki szenvedélyes kerékpározó volt, az utóbbi hetekben leesett a kerékpárról s a fejét megütötte. Mint-hogy a sérülés nem volt nagy, gyorsan felépült s látszólag semmi baja sem volt. De csakhamar új szenvedély fejlődött ki benne, a melyet az orvosok colorománianak neveznek. Minden képzelhető dolgot, a mi kezé-ügyébe akadt, megfestette, még pedig ugyanolyan fantasztikus színekkel. Az első áldozata volt egy kedves kis kanári madara, a ki évekig örvendeztette a családot az énekével. Az asszonynak nem tetszett a tollazat sárga színe és égszínkék festékekkel mázolta be. A madárka ennek következtében néhány óra múlva megszűnt élni. A férj nem tudta mire vélni ezt, de csakhamar nagyobb meglepetés is várt rá. Lakását kívülről és belülről intenzív fekete festékekkel vont be az asszony. A házi-ur e miatt haragra lobbant és követelte, hogy a lakás eredeti színe visszaállítsassék. Az asszony maga vállalkozott erre; de előbb a feketét zöld színnel váltotta fel és csak erre meszeltette be fehér színnel a falakat. De a legnagyobb meglepetés csak most vár a férjre. Az üzletben kenyeret is árultak. A vevők egy szép napon azt vették észre, hogy valamenynyit kenyer téglavörös színnel van befestve. A festék mérges volt s ha a szín nem lett volna feltűnő, nagy bajt okozhatott volna. A kereskedő végre belátta, hogy a nő — nyilván az esés következtében — elméjében megháborodott és gyógyintézetbe vitte.

HYMEN.

Rotschild Sámuel, a Rotschild és Klein aradi cég beltagja a napokban jegyezte el Debreezenben özvegy Silbersteinné leányát: Eszti kisasszonyt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Meghívó. Felkértek a Kölcsey dalkör t. működő tagjai, hogy ma este 8 órakor a megtartandó énekpróbán teljes számban megjelenni sziveskedjenek. — Az elnökség.

(*) Az aradi kaszinó-egylet f. hó 23-án, d. e. 11 órakor tartja évi rendes közgyűlést, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívottak. A közgyűlés tárgyai: 1. Jelentés a letolyt 1894-95 együleti évről. Az 1894-95-iki évi zárszámadások. Az 1896-96-iki költség-előirányzat. 4. Két választmányi tag választása. 5. Esetleges indítványok.

TANÜGY.

(—) Zárvizsgálatok sorrendje. Az aradi izr. hitközség fiú- és leányiskolájánál holnap kezdődnek a zárvizsgálatok s f. hó 26-án érnek véget. A vizsgákat a leányiskola új vizsga-termében tartják. A disztornászat f. 26-án d. u. 6-7 óra közt lesz.

MULATSÁGOK.

(=) A kereskedő tanulók júniálisa. Csütörtökön, urnapjának délutánján tartották az idő záporos mivolta dacára is júniálisukat az aradi kereskedő tanulók. Két órakor vonultak

ki hosszú fiakker sorban a városház elől, mely kocsisor élén Albert Péter aradi özigány primás bandája és nótái élesztették a jó kedvet. Az erdőben csak egy csárdást tudtak békén eljánni, akkorra leesett az eső az aláfüggő, terhes fellegekéből. Tedeschi Viktor, a kereskedő ifjak körének elnöke indítványára az egész júniálisozó község bevonult az ipartestület tánctermébe, hol folytatták a mulatozást a késő éjjeli órákig fokozódott jó kedvvel.

Tudósítók a jelenvolt lányok névsorát az alábbiakban állította össze:

Román Mariska, Renner N., V. J. ditska nővérek, Vecsov Giza, Izkala Margit, Gartner nővérek, Sateles nővérek, Sveiger nővérek, Tóth Etel, Szumann Mariska, Czako k. a., Muzslay Anna, Schwarz nővérek, Tomits nővérek, Schweighoffer k. a., Lichtenstein nővérek, Neuländer Veron, Mande Hermin, Rozenberg Sarolta, Moisa nővérek, Eliás Katicaa, Kódi Ilona, Fúrman nővérek, Klugi k. a., Burghard nővérek, Lupsa nővérek, Stefanek nővérek. Cronengold Adél, Weiss Hermin, Schwarz Antónia, Pfneisel Ersei, Schreiber nővérek, Rosenberg nővérek, Varga Teréz, Fehér Boriska, Cseh Irma stb.

(=) Az aradi waggonyári munkások dal-köre június hó 29-én, szombaton, a városligeti vendéglő disztormében saját pénztára javára hangversenyt és zártkörű táncvizsgalmat rendez. Előre váltott személyjegy 1 korona, a pénztárnál 70 kr, a működő tagok kedvezményben részesülnek. Jegyek előre válthatók: Löwinger Gyula, Erneyi Gyula, Kilényi O. és társa, Keppich Zeigmond üzleteiben és a rendező bizottsági tagoknál. Pénztárnyitás 7 órakor. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az anya vigyázatlansága. Andrea Kati, aradi asszony állott tegnap a kir. törvénytörvényes itélőszéke előtt. Vétkes gondatlansággal volt vádolva, melynek következménye egy és fél éves gyermekének halálát idézte elő. Ugy történt, hogy a kis gyermeket a tűzhely körül hagyta Andrea Kati, mikor ő kiment a konyhából. A gyermek az alatt magára borította a tűzhelyen álló forró vizes lábast és oly égési sebeket szenvedett, hogy nem sokára reá meghalt. A törvénytörvényes tekintetbe véve az enyhítő körülményeket 8 napi fogházra ítélte az amugy is könnyek között bándó anyát.

TÁVIRATOK.

A hadügyi albizottság ülése.

Budapest, június 14. (Saj. tud. táv.) A hadügyi albizottságban Krighammer a harmadik akadémiára nézve azt feleli, hogy a tervek és az előterjesztések kidolgozása felesleges volt, mivel a tisztikarban nincs hiány. Midőn erre szükség lesz, a kellő lépéseket megteszi.

Münnich előadó indítványozza, hogy utasítsassék a miniszter szükség esetére a tervek elkészítésére, továbbá az eddigi kimutatásoknak benyújtására a jövőben is.

Münnichel szemmel Hegedüs Sándor újból hangsúlyozza a harmadik akadémia szükségét s utasítani kívánja a minisztert, hogy már jövőre készítse el a terveket.

Krieghammer újból hangsúlyozza, hogy jelenleg felesleges a harmadik akadémia s így nincs is abban a helyzetben, hogy a terveket elkészítse, annál kevésbbé, mert még az akadémia helyét sem tudja, a terveknél pedig a helylyel okvetlen számolni kell.

Horánszky, Hegedüs, Münnich, Cziráky és Rudnyánszky felszólalása után Hegedüs javaslatát elvetették és Münnichét elfogadták, ugyszintén a miniszter többi választát is.

Tisza István, Horánszky, Pulszky és Széll felszólalására elhatá-

rozták a hadügyért föl hívni, hogy a tervezett kincstári csikótelepek fölállítására előtt tegyen kísérletet a mezőgazdák elvállaltatni a csikónevelést, ami olcsóbb és gazdaságunkra hasznosabb lehetne.

A pénzügyi albizottság ülése.

Budapest, június 14. (Saj. tud. táv.) A Bud Tud. jelenté Bécstől: Lukács miniszter ma megérkezett, hogy a magyar delegáció pénzügyi és magánzáradéki albizottságának ülésén jelen lehessen. A miniszterrel megérkezett E ny e d y és P o p o v i c s szakelőadók, kik előre láthatólag legközelebb tanácskoznak az osztrák pénzügyminiszter szakelőadóival. A két pénzügyminiszter valószínűleg tanácskozni fog a bankárokról. A delegáció alkalmából 22-én és 24-én ebéd lesz.

Az ákosfalvi választás.

Budapest, június 14. (Saj. tud. táv.) Egy budapesti újság ákosfalvi választási mozgalomról beszél. A hír meglehetősen meglepetést kelt, mert azt a kerületet Balla Gyula képviseli, az pedig nem modott le.

A pék-sztrájk.

Budapest, június 14. (Saj. tud. táv.) A péksegédek sztrájkjában tegnap este óta sem történt különösebb változás, mindössze annyi, hogy ma még több ember irta alá a segédek követeléseit s így a sztrájkolók száma 900-ról 800-ra apadt. A segédek különösen a nagy műhelyek ellen vannak elkeseredve, amelyek tényleg szünetelnek is valamennyien. Összesen 80 műhelyben nem dolgoznak. A mesterek, úgy látszik tudtak a készülők sztrájkjairól, mert jó eleve fogadtak Bécsben péksegédeket, ezek azonban a fölvevő előlegeket szépen visszaküldték s egyikük sem jött le kollegáik ártalmára Budapestre dolgozni. A péklegények egyébként igen biznak, mert meglehetősen tekintélyes segínyt kaptak.

Czáfolat.

Fiume, június 14. (Saj. tud. távirata.) Ciotta polgármester lemondását megczáfolják.

Új titkos tanácsos.

Bécs, június 14. (Saj. tud. táv.) Elterjedt hír szerint A n d r á s s y Tivadar gr. titkos tanácsos lesz.

Kedélyeskedés a reichsrathban.

Bécs, június 14. (Saj. tud. táv.) A reichsrathban ismét kedélyeskednek. A mai ülésen S c h n e i d e r képviselő így beszélt: „Már négy éve ül itt egy zsidó, B l o c h, aki szavaz és húzza fizetését, pedig nincs igazolva. Mikor tárgyalják az ügyére vonatkozó jelentést?”

Az elnök erélyesen rendreutasítja Schneidert, s ez után folytatják az adó-reform tárgyalását.

V a s a t y indítványozza, hogy minden szavazás után tíz perc szünet legyen, mire az elnök jelenti, hogy az indítványnak kénytelen helyt adni. Mivel pedig 87 szavazás lesz, az ülés vége beláthatatlan.

A czári pár koronázása.

Páris, június 14. (Saj. tud. táv.) Mint hírlik, a köztársasági elnök a czári pár megkoronázására Pétervárra megy.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, június 14.

A mai behozatal igen csekély volt, mert gazdáink a mezei munkával vannak elfoglalva. Behozatott mezeyi 500 mm. buza s mintegy 100 mm. tengeri. Elkelt:

I. minőségű buza 6 frt 70 krtól 6 frt 80 krig.

közép minőségű buza 6 frt 50 krtól 6 frt 60 krig.

tengeri 6 frt 20 kr.

rozs névleges jegyzés 5 frt 70 kr.

árpa névleges jegyzés 5 frt 90 kr.

zab névleges jegyzés 6 frt.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, június 14.

G a b o n a t ű z l e t: Buzát ma jól kínálták, a kereslet szintén jó volt, s az irányzat csendes maradt. Elkelt 20000 mm. 2¹/₂ krral olcsóbb árakon.

	mmásza	kg	gramm	frt
Tiszavidéki	100	82.		7.68
"	100	82.		7.67 ¹ / ₂
"	200	81. ⁵		7.65
"	200	81.		7.55
"	100	81.		7.62 ¹ / ₂
"	100	81.		7.60
"	200	80.		7.52 ¹ / ₂
Pestvidéki	100	80. ³		7.35
"	200	80.		7.52 ¹ / ₂
"	800	79. ⁵		7.42 ¹ / ₂
Székesfehérv. ri	850	78. ⁵		7.32 ¹ / ₂
Hartai	1800	79. ⁵		7.45
Makói	3000	81.		7.70
Felső-tiszai	3800	82.		7.65
Bácskai	900	77. ⁵		7.35
"	400	80. ³		7.60
Dunai	2300	77. ⁵		7.35
Raktározón	2500	78.		7.35
Zab	100			6.95
"	100			6.85
"	200			6.75
"	150			6.70

Határidőzlet: Amerikából tegnap lanyhább árfolyamokat jelentettek s ma ugyan valamivel szilárdabb jegyzések jöttek, de azokra annak nálunk változatlanul indult az üzlet. Buzában s csekély üzlet mellett zárhatag 1—2 krajczárral gyengült. Tengeri változatlanul indult s tekintettel a közepes élénkségű vásárlási kedvre 1—2 krral szilárdabban maradt. Zab és rozs változatlan.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	7.34—7.35
Buza május—júniusra	7.32—7.33
Őszi rozs	6.25—6.26
Tengeri május—júniusra	6.49—6.50
Tengeri július—augusztusra	6.52—6.53
Őszi zab	5.98—5.99
Repose	10.10—10.20

E r t é k t ő z s d e: Tegnap körép forgalom mellett folyt le a magánüzlet. Ma változatlanul indult s csak Rima részvényekben volt szilárd árfolyamokon élénk kereslet. A többi papírok változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	409.20
Magyar koronajáradék	494.50
Osztrák államvasút	444.—
Rima-Murányi	294.—
Lombard	112.50

Szeszűzlet.

— Június 14. —

Mai jegyzéseink: Készárú magyar nyers szesz 63.25, kőszinben 63.75 hordó néltől per 100 liter % belevérv. 25 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1895. június 14.

Magyar aranyjáradék 4 ¹ / ₂ %	123.50
Magyar koronajáradék 4 ¹ / ₂ %	99.15
Magyar arany 4 ¹ / ₂ %	125.25
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ %	103.—
Magyar keleti vasút 1876.	124.25
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar államegyházi kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyaralás-sorozatgyűjtemény	158.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	148.—
Osztrák papírjáradék	101.25
Osztrák járadék ezüst	101.25
Osztrák járadék arany	123.—
Koronajáradék	101.50
1860-iki államsorsjegyek	156.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1077.—
Magyar hitelbank részvény	493.—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, június 14. d. n. 5 óra.

F	a	J	Iránylat	100 kg. ár	frttól	frtjig
Buza	bánsági uj			7.30	7.55	
Buza	tiszavidéki			7.35	7.60	
Buza	pestvidéki			7.30	7.55	
Buza	fejérmegyei			7.30	7.55	
Buza	bácskai			7.40	7.65	
Roze	uj, I-só rendű			6.15	6.20	
Roze	uj, II-od rendű			6.05	6.10	
Arpa	takarmány			8.—	8.20	
Arpa	égetni való			6.30	6.60	
Arpa	sőrfőzdei			—	—	
Zab				6.55	6.80	
Tengeri	bánsági			6.55	6.80	
Tengeri	másnomü			6.50	6.55	
Káposzta-repose	bánsági			—	—	
Köles				8.—	8.60	
Buza	márcz.-ápr.			—	—	
Buza	szept.-okt.			7.35	7.86	
Buza	máj.-jun.			7.33	7.37	
Roze	szept.-okt.			8.25	8.27	
Tengeri	máj.-jun.			6.55	6.57	
Tengeri	jul.-aug.			6.58	6.59	
Tengeri	októberre			—	—	
Zab	márcz.-ápr.			—	—	
Zab	szept.-okt.			5.28	5.99	
Káposzta-repose	aug.-szept. 1894.			11.10	11.20	

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsden.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. június 14.

Magyar koronajáradék 4 ¹ / ₂ %	99.15
Magyar hitelrészvény	474.—
Osztrák hitelrészvény	402.87
Anglóbank részvény	173.—
Laenderbank részvény	282.—
Bécsi bankkegyesületi részvény	166.50
Déli vasút részvény	104.—
Osztrák északnyugati vasút részvény	481.25
Osztrák északnyugati (Elberölgyi) részvény	292.—
Budapesti villamos városi vasút részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1895. évi április hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRÓL	Budapest felől érkezés:
Budapest felé indul:		
Nagyvárad reggel	5.18	Vr. Csabárad reggel 9.10
Szolnokig d. u.	3.56	Nagyvárad este 8.42
Gyorsvonat reggel	8.18	Személyvonat reggel 6.10
Személyvonat d. e.	11.20	Személyvonat d. u. 8.55
Személyvonat este	9.40	Gyorsvonat este 6.52
Erdély felé:		Erdély felől:
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinről reggel 6.59
Soborsinig d. u.	2.30	Gyorsvonat d. e. 8.08
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat d. e. 10.10
Gyorsvonat este	7.02	Személyvonat este 8.55
Temesvár felé:		Temesvár felől:
Vegyesvonat reggel	6.20	Személyvonat d. e. 10.43
Vegyesvonat d. e.	11.30	Vegyesvonat d. u. 8.44
Személyvonat d. u.	5.—	Vegyesvonat este 10.55
Szeged felé:		Szeged felől:
Személyvonat reggel	4.45	Exzemplonát reggel 8.43
Személyvonat reggel	7.—	Személyvonat este 8.10
Vegyesvonat d. u.	4.10	Személyvonat éjjel 10.6
Gurahonca felé:		Gurahonca felől:
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel 8.08
Személyvonat d. u.	5.10	Vegyesvonat d. e. 11.46
Vegyesvonat d. u.	12.25	Személyvonat este 6.45

VIZJELZÉS.

1895. évi június hó 4-én reggel 7 órakor észlelt víz-állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőknél:

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			ostimétr.	ostimétr.
Branyoska	+ 17°	felhős	+ 160	—
Gyulafehérvár	+ 18°	felhős	+ 84	—
Arad	+ 18°	felhős	+ 32	—
Makó	+ 18°	szeles	+ 192	—
Szeged	+ 17°	szeles	+ 382	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.

A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.

Arad, 1895. június 14.

A m. kir. folyamtervezési hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Június 14. —

Fehér Kereszt szálloda: Csiki testvérek kereskedők, Seprős. Domány J. kereskedő, Budapest. Vogt József számtartó, Iltó. Markovits Pál joghallgató, Kunágot. Kolácsik N. földbirtokos, Soborsin.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

888/895. sz. Pleskuczai körjegyzőségtől.

Árlejtési hirdetmény.

Arad vármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 503/895 számú határozata alapján Pleskucz községében egy új községi ház építése kő és fa anyagon kívül 2650 forint 79 krajt költség erejéig engedélyeztetett.

A fent említett építés foganatosításának biztosítása céljából a pleskuczai körjegyzői hivatalban **1895. évi június hó 29-ik napjának d. u. 2 órájára** zárt ajánlattal egybekötött szóbeli árlejtés ezennel kitűztetik.

Bánom pénzületendő a kikiáltási ár 10% kész pénzben vagy magyar államkötvényekben.

Az írásbeli ajánlatok lezárta szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz bánom pénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, terv és költségjegyzék alulírott körjegyzőségnél a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők.

Pleskuczán, 1895. június 11-én.

637. **Skonda László.**
körjegyző.

367/1895. gazd. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a színés bérház vas pléhfedelén teljesítendő javítások, új lefolyó csövek és festési munkák elvállalása iránt f. é. június hó 17-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1341 forint 47 krajt.

Bánompénzületendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1895. évi jun. hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

369/895.

Árlejtési hirdetmény.

M. Pécska község képviselő testületének 118/894 s Aradmegye Tekintetes törvényhatósági bizottságának 64/895 számú határozatával M. Pécska községben 770 forint 56 krajtban előirányzott költséggel építtetni engedélyezett jégverem s egy 600 forintban előirányzott költséggel építendő zsilib építésének biztosítására M. Pécska községhezánál 1895. évi június hó 23-án d. e. 10 órakor nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni óhajtok azzal hivatnak meg, hogy bánom pénz fejében 78 forint illetve 60 forint teendő le. A további feltételek, terv- és költségvetés az előjárásnál az árlejtés napjáig bármikor megtekinthetők.

M. Pécskán, 1895. június hó 7-én.

Povázsay Soma
jegyző.

132.

Kovács János
bíró.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma
Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánkozik minden bárhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal kossoroztak. Mind az ő világrészben el van torjodva. Egy darab 6 krajt.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 krajt.

Circassian Biztos hatású és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestőszer. — Egy üveg 1 forint 40 krajt.

Dr. Brnatzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 krajt
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó szepők, pattanások és májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert felülmul. Egy kis tégely 70 krajt. és egy nagy tégely 1 forint.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 krajt.

Valóditokaji bor. Kiváló minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pincéjéből. Ára 1 üvegnek 8 és 15 forint.

Ménési aszúbor. Egy 35 centli üveg 1 forint 50 krajtosár.

Chinabor. 2% Chinintartalommal. Egy 30 centli üveg 1 forint.

Vasas Chinabor. 2% Chinin- és vasoxýtartalommal. Egy 30 centli üveg 1 forint.

Pepsinbor. 4.5% tartalommal. Egy 20 centli üveg 1 forint.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 forint.

Salon-bengali tüzek. Füst és szag nélkül, vöröses fehérek és sárga színben. Egy krajt 2 forint.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertyafényvel. Hat percig ég, 1 db 60 krajt. 12 percig ég, 1 db 1 forint 10 krajt. 24 percig ég, 1 db. 2 forint 10 krajt.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszínben) 1 adag 1/4 literre 10 krajt.

Dr. Kepes fagybalzsam. A megfagyott kezet vagy lábát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 krajt.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle reuma, ízületi gyulladás, köszvény ellen igen hatékony szer. Egy üveg ára 30 krajt.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 krajt.

Mindezen gyógyszerek — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárkora posta útján is elküldetnek.

Ujancsak ezen gyógyszertárban minden vegyvizsálatra gázásnk elfogadhatnak és lelkiismeretesen találkoztunk.

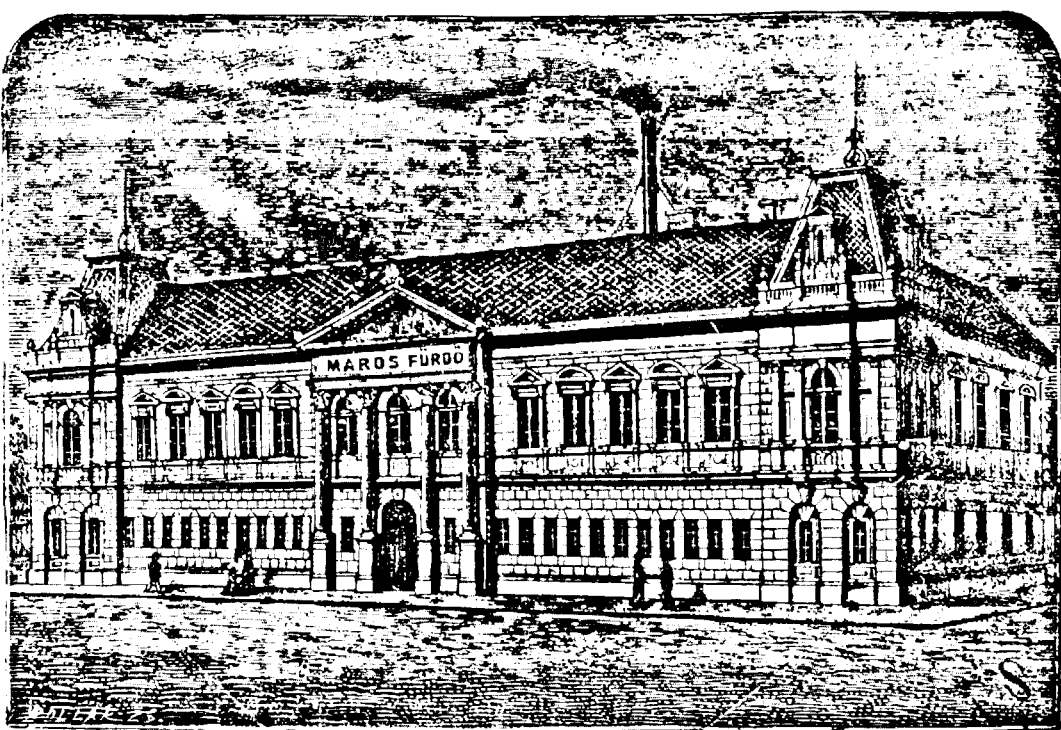
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsibbadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a „fürdés.”

A fürdő kiválólag a gőzfürdővel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék azáltal egészségünk biztosítottatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehesünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ételek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltatnak. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.	Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Egy órák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és móor-fürdő.	
Uszás-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr.
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
Uszoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.	1 törölköző	3 kr.
30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr.	Pénztárnyitás	
Massassal egy személy	— frt 70 kr.	nyáron reggeli 6 órakor.	
		télen reggeli 7 órakor.	

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemelatben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utcái, parkettával kipedált szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

6215/18 sz.

Hirdetmény.

A bekövetkezett melegebb időszakra való tekintettel a közegészség és köztisztaság fenntartása érdekében, a tisztí főorvos véleménye alapján a következő alább írt övrendszabályok teljesítését rendelem el.

1. Vendégfogadók, korcsmák és több lakót magában foglaló házak tulajdonosai, gondnokai, bérlői kötelesek a trágyát, szemetet és egyéb hulladékot az udvarokból mindennap, a kisebb házak tulajdonosai, gondnokai, bérlői pedig mindennap; a kisebb házak tulajdonosai, gondnokai, bérlői pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és ház elejét felsepertetni, a vízlevezető folyókákat kitakarítani és méz tejfel fertőtleníteni.

2. Az utcára vagy a folyókákba szennyes vizet kiönteni, elhullott állatot, vagy bármi állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb büntetés terhe alatt tilos.

3. Minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az egy éve nem tisztított, sürgősen kitisztíttatni, az udvarán egy kádban vizet tartani, melyben 100 liter vízre 5 kgr. nyers carbolsav feloldott állapotban álljon, vagy pedig 1 rész oltatlan mézből, 4 rész vízre készített méztej oldatot készíteni és ezen folyadékokból az árnyékszékbe, minden üdöhelyre 5—5 litert számítva, harmadnaponként beönteni. Ezzel fertőtlenítenendők a pissoirok, szeméttartó ládák, szemét gödrök és az udvari folyókák is.

4. A lakosztályok tisztán tartandók, a szobák este és reggel jól szellőztetendők.

5. Szűk udvari házak kapui reggeli 5 óráig esti 10 óráig zárva tartandók.

6. A kutak tisztán tartandók, fedéllel ellátandók, közelükben minden mosogatás öblögetés kerülendő, a mellettük netán lévő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pocsológák kiszáritandók, behomokolandók, szárnyas vagy egyéb állatok fűrésztői a kuttól távol létesítendők, nehogy a kut vize a szennyes víz leiszivárgása által ivásra alkalmatlanná váljék.

As orvosi hivatal által rossznak minősített kutak vizeinek használata mellőzendő s csupán jó visú kutak vize élvezendő. Ugyisint kerülendő a Maros folyó vizének használata, a mennyiben azonban az el nem kerülhető, úgy az csak felforrálás után élvezendő.

7. A mézszárszékek, valamint a piacon áruló hentések vágó tökéi, asztalai és a mérleg legtisztábban tartandók; megromlott húst, hamisított tejet vagy éretlen gyümölcsöt a párolásra szánt félérett gyümölcs kivételével, üzlethelyiségekben vagy piacon elárutítani a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik, élvezetre nem alkalmas tápszerek elkoboztatnak és megsemmisíttetnek.

8. Nem élő, de még friss halak árulása a további intézkedésig csak. Déli 12 óráig engedtetik meg. Az el nem árusított halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszáritandók.

9. Bérkocsik, fuvarosok és a közúti vaspálya álló helyei úgy a városban, mint a vasúti pályaháznál naponta többször felseprendők és a külön kiadott utasításhoz képest bő vízzel lelocsolandó s annak megtörténte után naponta három ízben méztejfel vagy cresyl mésszel fertőtlenítenendők.

Mindazok, kik a jelen hirdetményben foglalt óvintézkedéseket nem foganatosítják; kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t. cz. §-ában előírt pénzbírsággal fognak büntetettetni.

Az előírt óvintézkedések foganatosításának pontos és szigorú ellenőrzésére az összes rendőri közegek utasítva lettek.

Aradon, 1895. május 10-én, a kapitányi hivatal mint I. fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

5443/1895,

Hirdetmény.

Közírással tesszük, hogy az 1883. évi XXXIV. törvények módosításáról szóló 1890. évi XXIII. t. cz. értelmében a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában szervezett tisztképző tanfolyamban az 1895—96-ik tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által leküldetvén, az levéltárunkban bármikor megtekinthető.

Arad, 1895. márcz. 20-án.

A városi tanács.

MEGHIVÁS.

„Az aradi légszeszvilágítási részvénytársulat“
f. évi június hó 29-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. cz. részvényesek azon figyelemztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 46. §-a értelmében a közgyűlés határozatképességére a részvények $\frac{2}{3}$ -ad részének jelenléte szükséges.

N a p i r e n d:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
  2. Az igazgatóság javaslata a gyári vállalat eladása iránt s határozathozatal a megkötött adás vételi szerződés jóváhagyása tárgyában.
  3. A társaság felszámolásának kimondása és a felszámoló kirendelése.
- A t. részvényesek felkéretnek, hogy birtokukban levő részvényeiket vagy az azokra vonatkozó intézeti elismervényeket f. hó 28-ig bezárólag az intézet pénztáránál letéteményezzék.

Arad, 1895. június 15-én.

638

Az igazgatóság.

366/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vársártéri honvéd-husár laktanya régi lak és istálló épületeinek s a töltény raktár fedelének csatornával való ellátása iránt f. é. június hó 17-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár 1094 frt 62 kr.
Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.
Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.
Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi június hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay
aljegyző.

365/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az iratosi uton emelendő új vámház felépítésével kapcsolatos munkák elvállalása iránt folyó évi június hó 17-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár 1038 frt 44 kr.
Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.
Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi június hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

Meghívás

az „Aradi nyomda részvénytársaság“

1895. évi június hó 30-án, d. e. 11 órakor Aradon

a társaság hivatalos helyiségében (Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában) tartandó

rendes közgyűlésére.**N a p i r e n d:**

1. Igazgatóság jelentése.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. Mérleg megállapítása.
4. Netáni indítványok.

Jegyzet: Az ideiglenes részvény utalványok legkésőbb június hó 29-ig leteendő a társaság pénztáránál hol a múlt évi mérleg június hó 15-től megtekinthető.

„Aradi nyomda részvénytársaság“
igazgatósága.